

Sygn. akt I Ns 683/16

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Leszek Kawecki

Protokolant: Beata Olewińska

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2017 roku w Dzierżoniowie

na rozprawie

sprawy z wniosku **A. Ś.**

przy uczestnictwie **H. Ś., E. Ś. (1) i P. Ś.**

o dział spadku po E. Ś. (2) i podział majątku wspólnego

p o s t a n a w i a:

I/ umorzyć postępowanie;

II/ przyznać ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie na rzecz radcy prawnej M. J. z Kancelarii Radcy Prawnego w D. kwotę **2 952 zł** tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni z urzędu;

III/ przyznać ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dzierżoniowie na rzecz radcy prawnego M. P. z Kancelarii Radcy Prawnego w B. kwotę **2 952 zł** tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi postępowania H. Ś. z urzędu i kwotę **2 952 zł** tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnicze postępowania P. Ś. z urzędu;

IV/ nie obciążać uczestniczki postępowania E. Ś. (1) częścią kosztów sądowych, od uiszczenia których wnioskodawczyni i uczestnicy postępowania H. Ś. i P. Ś. zostali zwolnieni w całości.

Sygn. akt I Ns 683/16

UZASADNIENIE

Na rozprawie w dniu 19 kwietnia 2017 r. zawodowi pełnomocnicy wnioskodawczyni A. Ś. oraz uczestników postępowania E. Ś. (1), P. Ś. i H. Ś. zgodnie oświadczyli, że zainteresowani w sprawie doszli do porozumienia odnośnie ugodowego załatwienia sprawy. Ostatecznie wnioskodawczyni i uczestnicy zawarli ugodę, w której zgodnie oświadczyli, iż w skład majątku wspólnego E. Ś. (2) i uczestnika postępowania H. Ś. wchodzi prawo własności lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość, położonego w D. na Osiedlu (...), dla którego Sąd Rejonowy

w D. VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), wraz z udziałem wynoszącym 11,69% we wspólnych częściach budynku i w prawie użytkowania wieczystego terenu objętych księgą wieczystą Kw nr (...), o wartości 70 000 zł, zaś w skład spadku po E. Ś. (2), zmarłej dnia 04 stycznia 2010 r. w P., wchodzi udział

w 1/2 części w prawie własności powyższego lokalu, o wartości 35 000 zł. Następnie zgodnie dokonali podziału majątku wspólnego opisanego w punkcie I ugody oraz działu spadku po E. Ś. (2) opisanego w punkcie II ugody w ten sposób, że

udział w 1/2 części w prawie własności lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość, położonego w D. na Osiedlu (...), dla którego Sąd Rejonowy w Dzierżonowie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), wraz z udziałem wynoszącym 11,69% we wspólnych częściach budynku i w prawie użytkowania wieczystego terenu objętych księgą wieczystą Kw nr (...), o wartości 35 000 zł, przyznali na wyłączną własność uczestniczce postępowania E. Ś. (1). Ta uczestniczka zaś zobowiązała się zapłacić na rzecz wnioskodawczyni A. Ś. kwotę 4 000 zł tytułem spłaty jej udziału w spadku po E. Ś. (2), uwzględniającą dotychczas wpłacone na rzecz wnioskodawczyni kwoty tytułem tej spłaty, płatną w ratach: I rata w wysokości 1 000 zł w terminie do dnia 19 maja 2017 r., II rata w wysokości 1 000 zł w terminie do dnia 19 lipca 2017 r., III rata w wysokości 2 000 zł

w terminie do dnia 19 września 2017 r., wraz z odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia

w płatności którejkolwiek z rat, na co wnioskodawczyni wyraziła zgodę. Natomiast uczestnicy postępowania P. Ś. i H. Ś. zrzekli się spłat z tytułu swoich udziałów

w spadku po E. Ś. (2).

Ponadto pełnomocnik uczestników postępowania wniosła o nieobciążanie uczestniczki postępowania E. Ś. (3) częścią kosztów sądowych, od uiszczenia których wnioskodawczyni i pozostali uczestnicy postępowania zostali zwolnieni w całości, zważywszy na treść ugody i sytuację majątkową tej uczestniczki.

We wniosku o wszczęcie postępowania pełnomocnik wnioskodawczyni z urzędu wniosła także o przyznanie od Skarbu Państwa na jej rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni z urzędu, jednocześnie oświadczając, iż opłaty te nie zostały zapłacone ani w całości, ani w części. Również pełnomocnik uczestników postępowania H. Ś. i P. Ś. z urzędu wniosł o przyznanie od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Dzierżonowie na jego rzecz kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wyżej wymienionym z urzędu, oświadczając, iż koszty te nie zostały uiszczone ani w całości, ani

w części.

Sąd zważył, co następuje:

Wnioskodawczyni w rozpoznawanej sprawie wystąpiła o podział majątku wspólnego E. Ś. (2) i uczestnika postępowania H. Ś. oraz o dział spadku po E. Ś. (2). W zakresie żądania podziału majątku wspólnego należy w pierwszym rzędzie wskazać, że w polskim prawie obowiązuje zasada, iż z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa), obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny), zaś przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków (art. 31 § 1 k.r.o.). Biorąc pod uwagę, że rodzice wnioskodawczyni zawarli małżeństwo w dniu 06 kwietnia 1985 r. i nie zawierali żadnych małżeńskich umów majątkowych, należało przyjąć, iż łączyła ich wspólność ustawowa małżeńska majątkowa.

Jednocześnie według przepisu art. 46 k.r.o., w sprawach nieunormowanych

w artykułach poprzedzających, od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Zgodnie natomiast z przepisami art. 684 k.p.c. w zw. z art. 567 § 3 k.p.c., w postępowaniu o podział majątku wspólnego skład i wartość majątku ulegającego podziałowi ustala sąd. Należy przy tym podkreślić, że skład majątku wspólnego ustala się według stanu z chwili ustania wspólności majątkowej. Jednocześnie należy zastrzec, iż podziałowi podlegają jedynie te przedmioty i prawa, które istnieją w chwili orzekania (J. G., [w:]

T. E., J. G., Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze, W. 2002, s. 140). Trzeba równocześnie zauważyć, iż wartość tych przedmiotów i praw ustala się według cen z chwili orzekania i stanu w chwili ustania wspólności.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego nie ma wątpliwości, że w skład majątku wspólnego E. Ś. (2) i H. Ś. wchodziło wyłącznie prawo własności lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość, położonego w D. na Osiedlu (...), dla którego Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), wraz z udziałem wynoszącym 11,69% we wspólnych częściach budynku i w prawie użytkowania wieczystego terenu objętych księgą wieczystą Kw nr (...). Na podstawie zgodnych oświadczeń wnioskodawczyni i uczestników postępowania wartość tej nieruchomości została określona na kwotę 70 000 zł.

Zgodnie z powołanym już przepisem art. 46 k.r.o. od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Ustawa stanowi przy tym, że oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym (art. 43 § 1 k.r.o.). W niniejszej sprawie Sąd ustalił, że wspólność majątkowa między spadkodawczynią i H. Ś. ustala

z chwilą śmierci tej pierwszej, a przy tym spadkodawczyni nie posiadała żadnego majątku osobistego. Oznacza to, że do majątku spadkowego po niej wchodzi wyłącznie udział w 1/2 części w prawie własności opisanego wyżej lokalu i stosownie do tych ustaleń przyjęta została wartość tego majątku jako połowa wartości przedmiotowego lokalu.

Przepis art. 211 k.c. stanowi natomiast, że każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości. Z kolei według przepisu art. 212 § 2 k.c., rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli. Na mocy przepisów art. 1035 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o., cytowane przepisy stosuje się odpowiednio także do podziału majątku wspólnego i dziale spadku. Odpowiednie stosowanie tych przepisów oznacza jednak, iż muszą być one dostosowane do charakteru i specyfiki postępowań o podział majątku wspólnego i dziale spadku. W związku z tym należy przyjąć, iż podział majątku wspólnego i dziale spadku powinien polegać na podziale fizycznym rzeczy lub prawa albo rozdzieleniu poszczególnych przedmiotów i praw majątkowych wchodzących w ich skład pomiędzy spadkobierców, o ile tylko taki podział nie byłby sprzeczny

z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tych przedmiotów lub praw albo nie pociągałby za sobą istotnej ich zmiany lub znacznego zmniejszenia ich wartości. Jednocześnie konieczne jest zwrócenie uwagi na to, że o rozstrzygnięciach dotyczących dzielonego majątku decydują okoliczności istniejące w chwili podziału (postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 27 sierpnia 1979 r., III CRN 137/79, OSNC 1980/2/33), przy czym ocena co do tego, jaki sposób podziału najlepiej odpowiada usprawiedliwionym interesom każdego ze spadkobierców wymaga rozważenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej. Należy przy tym pamiętać, że

w oparciu o przepisy art. 622 § 1 k.p.c. w zw. z art. 688 k.p.c. i art. 567 § 3 k.p.c. sąd jest obowiązany nakłaniać uczestników postępowania do dokonania zgodnego podziału majątku wspólnego i dziale spadku oraz uwzględniać zgodne ich stanowisko co do sposobu podziału, nawet jeżeli dotyczy ono tylko części majątku wspólnego i majątku spadkowego.

Odnosząc powyższe zasady do okoliczności niniejszej sprawy należy w pierwszym rzędzie wskazać, że co do majątku wspólnego E. Ś. (2) i H. Ś. oraz majątku spadkowego po spadkodawczyni wnioskodawczyni i uczestnicy postępowania wskazali zgodnie sposób jego podziału. Mianowicie ostatecznie w ugodzie udział w 1/2 części w prawie własności lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość, położonego w D. na Osiedlu (...), dla którego Sąd Rejonowy w Dzierżoniowie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), wraz z udziałem wynoszącym 11,69% we wspólnych częściach budynku i w prawie użytkowania wieczystego terenu objętych księgą wieczystą Kw nr (...),

o wartości 35 000 zł, przyznali na wyłączną własność uczestniczce postępowania E. Ś. (1).

Według zaś przepisów art. 212 § 2 zdanie pierwsze k.c. w zw. z art. 1035 k.c. i art. 46 k.r.o., jeżeli podział majątku wspólnego i dział spadku następują na mocy orzeczenia sądu poprzez przyznanie go jednemu ze współprawnych, wartość udziałów pozostałych współprawnych powinna być wyrównana przez spłaty. Mając więc na względzie, że uczestniczka postępowania E. Ś. (1) otrzymała cały przedmiotowy majątek spadkowy, miała ona obowiązek dokonać takich spłat na rzecz pozostałych współprawnych. Ostatecznie, zgodnie z ugodą sądową, zobowiązała się zapłacić na rzecz wnioskodawczyni A. Ś. kwotę 4 000 zł tytułem spłaty jej udziału w spadku po E. Ś. (2), uwzględniając dotychczas wpłacone na rzecz wnioskodawczyni kwoty tytułem tej spłaty. Należy jednocześnie podkreślić, że Sąd uznał za skuteczne zrzeczenie się przez pozostałych uczestników postępowania należnych im spłat.

Przepisy art. 212 § 3 zdania pierwsze i drugie k.c. w zw. z art. 1035 k.c. i art. 46 k.r.o. stanowią jednocześnie, że w przypadku, gdy zostały ustalone dopłaty lub spłaty, sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia, przy czym w razie rozłożenia dopłat i spłat na raty terminy ich uiszczenia nie mogą łącznie przekraczać lat dziesięciu. Uczestniczka postępowania E. Ś. (1) zobowiązała się

w ugodzie zapłacić kwotę spłaty w ratach: I ratę w wysokości 1 000 zł w terminie do dnia 19 maja 2017 r., II ratę w wysokości 1 000 zł w terminie do dnia 19 lipca 2017 r., III ratę w wysokości 2 000 zł w terminie do dnia 19 września 2017 r., wraz z odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, na co wnioskodawczyni wyraziła zgodę.

Przepis art. 10 k.p.c. stanowi, że w sprawach, w których zawarcie ugody jest dopuszczalne, sąd dąży w każdym stanie sprawy do ich ugodowego załatwienia. Ugoda sądowa jest czynnością prawa materialnego, jednak na skutek jej zawarcia sąd podejmuje decyzję procesową o umorzeniu postępowania. Stosownie bowiem do przepisów art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli wnioskodawca cofnął wniosek ze skutkiem prawnym lub jeżeli wydanie orzeczenia stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

W związku z powyższym, na podstawie powołanych przepisów, należało orzec jak

w punkcie I postanowienia.

Orzeczenia z punktów II i III postanowienia znajdują oparcie w przepisach § 2, § 4 ust. 1,

§ 7 i § 8 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2015 r., poz. 1805 ze zm.), zgodnie

z którymi za prowadzenie niniejszej sprawy przysługiwały radcom prawnym wynagrodzenia

w kwotach po 2 400 zł, powiększone o stawkę VAT wynoszącą 23%, czyli o kwoty 552 zł, co daje łącznie kwoty po 2 952 zł.